

KÉT ZEBRA, HÁROM SZURIKÁTA

Nekünk pedig két zebránk is lesz, egy hím és egy nőstény. Zsombor megfogta Robin vállát, egész közel hajolt a másik füléhez, úgy súgta oda neki, majd gyorsan hozzátette, de már csak magában, hogy párban szeretnek lenni. A hirtelen közeledéstől Robin visszahőkölt, mintha attól félne, hogy a másik leharapja a fülét vagy az orrát. Zsombor utána fél szemmel körülnézett, meg akart győzni róla, hogy a többiek biztos nem hallották-e, mert a világért sem szeretne volna megalázni Robint.

A dolog ott kezdődött, hogy hétfőn reggel Robin azzal állított be az osztályba, hogy az apja vett neki egy szurikátát. Rögtön köréje sereglett a fél osztály. Zsombor az ablakpárkánynak dőlve nézte, ahogy egymás szavába vágva lelkesen kérdezik, milyen, mit eszik, kutyára vagy macskára hasonlít-e inkább a viselkedése, és lesz-e még több is, mert a szurikáták mindig nagy csapatban élnek. A héten minden nap azzal kezdődött, hogy az osztály körbefogta Robint, faggatták, mi újság náluk, hogy vannak a szurikáták, mert időközben háromra gyarapodott a létszám. Zsombor egy ideje már amúgy is kezdte sokallani Robin dicsekvését, hogy jóformán az osztályba belépve mindennap első dolga azzal kérkedni, hogy mit vettek neki, a bátyjának vagy általában a családnak, de a szurikátákkal betelt a mérték. Zsombor rettenetesen unta a miniszter anyukát, a bankár apukát, a három sportautójukat, a fedett úszómedencéjüket pálmaházastul, a nagyapja lovardáját, a nagyanyja festőműhelyét, melynek darabjaira otthon apjától azt hallotta, egytől egyig csupa giccses tájkép, ha nem annak az anyja volna, akié, akkor jó ízlésű ember még a szombati nagypiacon se venné meg a mázolványait. Most meg a szurikáták.

A zebra is az apja ötlete volt. Pénteken Zsombor kibökte otthon, sehogyan sem tudja leszerelni Robint, és rettenetesen elege van már a nyomulásából. Nem az apjától várt segítséget, általában ő maga elintézte a vitás ügyeit, márpedig jó sok ilyen helyzet akadt, hiszen a legritkább esetben értettek egyet Robinnal. Most is csak azért mondta el, mert az apja látta rajta, hogy mondana még valamit, de a hiúsága nem engedi. Hiába, az ő nevelése, neki sem kellett az anyja szoknyája mögé bújni kamaszkorában, ha valakivel vitá-

ja támadt. Keményen, fiam, de egyenesen és igazságosan! Ez volt a jelszava már kiskorától, és Zsombor tartotta is magát az atyai intelemhez. Nagyon büszke volt az apjára, de sose dicsekedett vele, beírta annyival, hogy ha kérdezték, el is mondta, hogy az ő apja akadémikus, kísérleti fizikus, a részecskéket vizsgálja, és már Svájcban is dolgozott a CERN-ben. Robinnal meg pláne nem akart versenyezni, nem is tudott volna, hiszen náluk otthon nem a sportautóknak meg a fedett úszómedencének, hanem egész másnak volt értéke. Legalábbis Zsombor mindig azt hallotta az apjától, hogy fiam, minél tájékozottabb vagy a világ dolgaiban, annál kevésbé tudnak átverni az életben. Ehhez is tartotta magát.

Legközelebb majd mondd neki, hogy én meg hozok neked egy zebrát. Az állatvédők elkobozták valami őrült majomtól a csordát, mert engedéllyel ugyan, de gyalázatos körülmények között tartotta őket. Haza nem hozhatod, de a lényeg, hogy a tiéd lesz, gondoskodnod kell róla. Veszprémbe visszűk, ott jó helye lesz, vagy ha ott nem tudják fogadni, akkor megy a többi után Nyíregyházára. Ahányszor csak szeretnéd, meg is látogatjuk. Az otthoni szurikáta egy marhaság. Ha ilyet akarsz látni, szintén ott a legközelebbi állatkert. De ezt te is tudod. Nehogy már szurikátát kelljen tartani otthon, mikor annyi az elhagyott házi kedvenc a menhelyeken! Utóbbit Zsombor anyja jegyezte meg, az apja viszont leintette, Nem erről van szó! Észérvekkkel úgysem tudsz hatni az ilyenre, ezek jómódjukban már nem tudják, mit csináljanak. A zebra a legmenőbb, arra úgysem tud mit mondani a fiú, legfeljebb a magán lombkoronasétányuk mentén tartott zsiráfjukkal fogja überelni, de majd arra is kitalálunk valamit. Mondd csak neki szépen, fiam, hogy te meg kapsz apádtól egy zebrát. Jó, de ha zebra, akkor társa is legyen, ne búslakodjon szegény pára egyedül. Ezt az anyja még hozzátette, és Zsombor helyeselte, úgyhogy ezzel is szerelte le Robint hétfőn reggel az iskolában, amikor mintegy válaszként a többiek kérdésére, hogy mi újság a szurikátáknál, odahajolt hozzá, és a fülébe súgta, hogy nekünk két zebránk lesz, egy hím meg egy nőstény, és én fogom etetni őket.

Fölösleges az ilyenfajta emberrel leállni vitatkozni, észérvekkkel csak azt tudod meggyőzni, aki érti, mit beszélsz. Ezt is szívesen hozzátette volna még Zsombor apja, bár tisztában volt vele, hogy a fiának minden fontos élményt a saját bőrén kell elszenvednie, nem tudja megspórolni neki, és ez így is van rendjén. Ettől függetlenül sajnálta, hogy nem tudja átadni neki mindazt, amit ő már élete során megtapasztalt. Zsombor anyja sokkal jobban aggódott a fiáért. Nem szerette volna, ha a város egyik elit iskolájában nap mint nap csak a pénzről hall az osztálytársai között, bár a férje megnyug-

tatta, Zsombor tisztában van vele, hogyan élnek az emberek a szegényebb vidékeken. Sokat jártak a környék falvaiba, addig-addig, hogy egy nógrádi kisfaluban házat is vettek, és a felújítást követően rendszeresen ott is töltik a hétvégét. Zsombor anyja aktív közösségi ember, rögtön az elején működésbe lépett, a polgármesteri hivatalba ment tájékozódni, hogy mire lenne leginkább szükség ebben a faluban, ahol már a kocsmá is régen bezárt, csak a kisbolt üzemel, mellette a kötelező dohánybolt, és ezzel nagyjából ki is merült a falu kulturális élete. Saját papjuk már régen nincsen, az iskolában csak alsó tagozat működik, a felsősök reggelente átbuszoznak Salgótarjánba. Sok a szegény, legtöbbször közmunkások, több házban villany nélkül élnek, mert kikapcsolták az áramot. Házi orvosuk sincsen. Majd most a kocsmaprogrammal kihúzzák őket a nyomorból! Ezt Zsombor apja jegyezte meg nem kis malíciával, mire a felesége csak a fejét csóválta. Kesernyész mosolya szólhatott a férje humorának is, de a tehetetlenségének is.

Amikor fia a Robin szurikátáját mesélte a férjének, Zsombor anyja épp azon törte a fejét, mit tehetnének még azon felül, amit eddig is segítettek a faluban. Mérhetetlen düh fogta el, tehetetlenségében legszívesebben földhöz vágta volna az első tárgyat, ami a keze ügyébe akad, aztán még időben kapcsolt. Hirtelen természet lévén, többnyire igyekezett megálljt parancsolni az ilyen dühkitöréseinek, de ami sok, az sok, gondolta. Este azt találta mondani a férjének, hogy holnap Robint is visszük magunkkal a faluba. Örök idealista!, tárta szét a kezét a férje, pedig az asszony addigra már a részleteket is kidolgozta magában. Hidd el nekem, ez a fiú azért ilyen, mert más példát nem lát otthon, náluk csak a fényűzés, a kivagyiság, a gazdagság létezik. Fogalma sincs róla, hogy az emberek nagy része mélyszegénységben él ebben az országban. Nem az osztályukban, de az iskolának még a környékén sincsenek igazán szegények. Ő meg aztán még a többiekénél is jobban el van eresztve. Nem tudják hová tenni a pénzüket, mindennel elhalmozzák, burokból tartják a gyerekeiket, mintha a szegénység pusztája látványától is beszennyeződne a kezük. Vagy inkább buborékban, merthogy abban élnek, a pénzüikkel kitapétázott falaik között. Utóbbi a férje szúrta közbe, ám a feleségét ezzel sem tudta eltántorítani a szándékától.

Szombati nap lévén, másnap nem kellett sietniük, ráérősen készülődtek, Zsombor még föl se kelt, amikor anyja fogta magát, és fölhívta Robin anyját, mit szólna hozzá, ha elvinnék a fiát Nógrádba. A férje már előre megmondta, hogy nem járhat sikerrel, úgyhogy amint letette a telefont, nem is szólt semmit, csak ment egyenesen a fürdőszobába, mint akinek sürgős dolga akadt, aztán amikor visszajött, és a férje kérdően pillantott föl az újság-

ból, csak annyit jegyzett meg: Igazad van, fölösleges, mire ő, hogy én tudtam, megspórolhattad volna magadnak ezt a kudarcot. Beszélni csak azzal érdemes, aki érti, mit mondasz, arról a nőről meg messziről lerí, hogy nem lát tovább a saját orránál. Akkor is meg kell adni az esélyt, hátha egyszer valaki kivétel lesz. De te még esélyt sem adsz, eleve ítélsz. A tapasztalat, a tapasztalat mondatja velem. Az emberismeret. Hidd el, nem a levegőbe beszélek. Ebben a családban Robin is menthetetlen. Ugyanolyan pökhendi, felfújott hólyag, mint az apja. A kicsinyített mása. Ne is foglalkozz vele!

Robin nélkül mentek, vasárnap hazafelé az autóban Zsombor a szokásosnál is többet kérdezett, anyja nem győzött válaszolni neki, de legnagyobb igyekezete ellenére is úgy érezte, egyetlen kérdésére sem sikerült kielégítő magyarázattal szolgálnia. Hogyan értethette volna meg a fiával, hogy ilyen az élet, ami kisebb korában természetes volt neki, azon most már kezd komolyan elgondolkodni, és egyre bonyolultabb lesz a világ? Hogyan adjon magyarázatot arra, hogy sok helyen miért is nincs bent a házban vezetékes ivóvíz, és miért kell kályhán fazékban melegíteni a kútvizet, ha mosdani szeretnének. Hogyan mondta volna el neki, hogy régebben nem volt ekkora különbség, de az sem volt jó, akkor szinte egyformán szegény volt mindenki, bár erről neki már nem is voltak közvetlen emlékei, ő is csak a nagyszülei és szülei elbeszéléséből tudja.

Zsombor némán hallgatta anyja válaszait, és közben magában azon töprengett, vajon elmondja-e neki, hogy az egyik fiú mit vágott oda neki, amikor délután a meccs végén a szőke fiú kezéből kikapta a labdát az a másik. Még otthon a házukban is sokáig fülében csengett a szőke fiú hangja: Vidd csak haza, úgyis ellopják!, és most, hogy hazafelé tartottak a faluból, anyja válaszai hallatán megint eszébe jutott. Erősen gondolkodott, hogy hogyan mondja, ha mondja egyáltalán, ő ott akarta hagyni nekik, hogy hét közben is tudjanak játszani, amikor ő nincs ott. Látta maga előtt a vele nagyjából egyidős szőke fiú sóvárgó tekintetét, ahogy a játék végén nyújtja felé a labdát, és megjegyzi, hogy nekik nincs ilyen jó labdájuk, mire ő rávágta, hogy szívesen itthagya nekik, neki van otthon másik. Erre valamelyik már ugrott volna, hogy gyorsan kikapja a kezéből, mire a szőke Zsombor felé fordulva hozzátette: Vidd inkább haza, nehogy ellopják. És Zsombor látta maga előtt a barna bőrű, kisebb fiú arcát is, amint vigyorogva megjegyzi: Dehogyan lopjuk el, csak hazavisszük, hogy otthon is legyen mivel játszani. Persze, és utána soha többé nem látjuk, mert tönkreteszitek vagy eladjátok!, vágta rá a szőke.

Ez a jelenet többször egymás után lepergett Zsombor fejében, meg ahogy utána kis híján öltre mentek a labdáért, de végül nem említette az anyjával

nak. A szőke fiúra gondolt, aki azt kérdezte tőle, lesz-e a barátja, és ő némi gondolkodás után felelt csak neki. Maga sem tudta, helyesen tette-e, de azt mondta neki, szívesen, bár a barátságához szerinté több idő kell, ők ahhoz túl keveset vannak itt. Esetleg ünnepekkor töltenek a faluban hosszabb időt, de még az is kevés.

A szülei közben már arról beszélgettek, hogy ismerőseik közül ki hogyan tudna segíteni a faluban tervezett legközelebbi jótékonyági akciójuk megszervezésében. Technikai problémák sorát emlegették, hogy ki mindenképpen lehetne belevonni. Zsombort ez nem nagyon érdekelte, szövögethette tovább a saját gondolatait, amikor egyszer csak megütötte a fülét Robin neve. Nem is róla, a szüleiéről beszéltek, anyja jegyezte meg, hogy Robin apja igazán beszálhatna, a cége nyereségéből bőven futná, mire a férje legyintett: Ne légy naiv már megint! Te sem gondolsz komolyan! Ahogy a feleségénél felsültél, a férjénél sem jutnál többre. Előbb fog adakozni a legkevésbé tehető szomszédunk, mint az a felfújott hólyag. Nem ezekkel a szavakkal mondta, de ez volt az értelme.

Zsombor anyja bólogatott, belátta, hogy reménytelen az ügy, hiába próbálkozott Robinéknál, még a fiukat sem sikerült magukkal vinni, pedig milyen jól kitervelte, hogy ott az ő sajátos módszereivel majd rávezeti, hogy magától is érezze, mennyire kínos lesz, ha nemet mond neki. Robin anyjánál nem jött be a jól bevált trükk, nem sikerült, nem is sikerülhetett, így kénytelen volt belátni, hogy a férjének van igaza, észérvekkkel csak azt lehet meggyőzni, aki érti is, amit érvként mondanak neki. Maga miatt eszébe se jutott volna, hogy felhívja azt a nőt, csak a fiának akart segíteni, de hiába, belátta ő is, hogy Zsombornak ezt a harcot egyedül kell megvívnia.

És másnap az iskolában Robin egy pillanatra hátra is hőkölt, amikor Zsombor a fülébe súgta, hogy nekünk pedig két zebránk is lesz, egy hím meg egy nőstény! Megtorpanása azonban csupán annyi ideig tartott, amíg ösztönösen elkapta a fejét, mint aki attól fél, hogy a másik leharapja a fülét vagy az orrát. Aztán Zsomborhoz hasonlóan fél szemmel ő is gyorsan körülnézett, hogy vajon hallották-e a többiek, vagy folytathatja ő a szurikátaival.